

Однак з набранням чинності КАС України проблемним стало визначення підвідомчості справ у спорах про відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища: справи розглядаються в порядку як господарського, так і адміністративного судочинства.

Згідно з рекомендаціями президії Вищого господарського суду України №04-5 / 120 від 27.06.2007 «Про деякі питання підвідомчості і підсудності справ господарським судам» (пункт 19) справи у спорах про відшкодування шкоди, заподіяної навколишньому середовищу, в тому числі за позовами спеціально уповноважених державних органів управління в галузі охорони навколишнього природного середовища, повинні розглядатися за правилами господарського судочинства [3].

Справою адміністративної юрисдикції є переданий на вирішення адміністративного суду публічно-правове питання, що виникло між двома (кількома) конкретними суб'єктами стосовно їхніх прав та обов'язків у конкретних правових відносинах, в яких хоча б один суб'єкт законодавчо уповноважений владно керувати поведінкою іншого (інших) суб'єктів, а ці суб'єкти, відповідно, зобов'язані виконувати вимоги та приписи такого владного суб'єкта.

Тобто, в разі, якщо суб'єкт (у тому числі орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їхня посадова чи службова особа) у суперечних правовідносинах не провадить зазначені владні управлінські функції щодо іншого суб'єкта, який є учасником суперечки, таке питання має встановлених нормами України ознак справи адміністративної юрисдикції і, відповідно, не повинен вирішуватись адміністративним судом. З вищенаведеного можна зробити висновок про те, що питання про розмежування юрисдикції при вирішенні екологічних суперечок визначається, в першу чергу, за своєю природою правовідносин учасників спору.

Список джерел:

1. Кодекс адміністративного судочинства України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#n9685> (дата звернення: 08.05.2021).
2. Котелевець А. В. Особливості правозастосовної практики судів у земельних спорах. – 2016. – №1. – С. 33– 38 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vvsu_2016_1_6 (дата звернення: 08.05.2021).
3. Про результати вивчення та узагальнення судової практики вирішення господарськими судами спорів, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0003600-09/conv> (дата звернення: 08.05.2021).

Грженда І.Є.,
здобувач вищої освіти

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Бондар О.С.,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Реформування сфери пенсійного забезпечення актуалізує питання державного регулювання пенсійних відносин та специфіки правового статусу органів, що його здійснюють. Чинне законодавство, яке регулює діяльність зазначених органів, не являє собою цілісної системи та давно вже не відповідає на питання щодо їх адміністративної правосуб'єктності. Актуальність проблем правового статусу суб'єктів державного регулювання у сфері пенсійного забезпечення зумовлюється необхідністю подальшого розвитку фундаментальних соціально-політичних реформ переходу від централізованої системи керівництва економічними та соціальними процесами до нової, що відкриває широкі можливості для суспільного самоврядування. Треба почати з того, що Пенсійний фонд України – це одна із найбільш розгалужених фахових структур у державі, завданням якої є всебічна діяльність щодо пенсійного забезпечення громадян України.

Виступаючи установою з потужним фахово-кадровим потенціалом, яка постійно розвивається і самовдосконалюється, Фонд здійснює накопичення та розподіл значних за обсягом грошових коштів. Адміністративна реформа та ряд інших змін і перетворень, що відбуваються у суспільно-політичному житті України вимагають вдосконалення діяльності цілого рядку основних державних інституцій. Зокрема це стосується і діяльності Пенсійного фонду України, засадничі питання організації та діяльності якого також потребують перегляду та внесення у них відповідних змін задля покращення якості й ефективності реалізації даним органом влади свого функціонального призначення [1].

Однією з головних властивостей будь-якої системи є здатність її елементів до взаємодії. Це у повній мірі стосується і Пенсійного фонду України, який за своєю сутністю являє собою соціальну систему, тобто складно організоване, впорядковане ціле, що включає окремих індивідів та соціальні спільності, об'єднані різноманітними зв'язками і взаємовідносинами.

Зазначимо, що фундаментальні засади національної пенсійної реформи засновані на основних, базисних підвалинах проведення пенсійної реформи у розвинених країнах світу. Тож, на нашу думку, аналіз правових засад реалізації пенсійної реформи взагалі та діяльності вітчизняного Пенсійного фонду зокрема,

необхідно здійснювати, ґрунтуючись на міжнародному досвіді у цій царині. Засади соціально орієнтованої ринкової економіки, до якої наше суспільство прагне протягом всього часу існування незалежності, своїм неодмінним вектором розвитку визначають розбудову розвинутої системи соціального захисту, включаючи дійсно якісну систему пенсійного забезпечення непрацевдатних громадян України [2].

Основним елементом соціальної політики держави є система соціального захисту населення. В Україні в умовах реформування аграрного сектору та посилення євроінтеграційних процесів питання соціального захисту населення, що проживає на сільських територіях, значно актуалізувалося. Негативними факторами, що зумовлюють необхідність змін у системі соціального захисту, доцільно назвати такі: руйнування традиційних систем зайнятості на селі, зростання рівня безробіття сільського населення, поглиблення демографічної кризи, розгортання депопуляційних процесів, широкомасштабний та застійний характер бідності у сільській місцевості, які впливають через неналежне ведення соціальної та аграрної політик державою.

Завдяки стимулюванню активної та ініціативної діяльності всіх громадян забезпечується соціальний добробут. Добробут населення визначається обсягом ВВП, виробленого в країні протягом року. Але для більш коректної оцінки рівня добробуту з урахуванням можливості порівняння його з аналогічним показником у будь-якій країні застосовують узагальнювальний показник рівня добробуту, який розраховується як відношення обсягу ВВП на душу населення. Найбільш поширеним у розвинених країнах показником ефективності страхових пенсійних схем є «коефіцієнт заміщення», що визначається як відсоткове співвідношення розмірів середньої пенсії в системі обов'язкового пенсійного забезпечення з розміром заробітної плати і характеризує рівень життя пенсіонерів порівняно з середнім рівнем життя тих, хто працює [3].

Основними шляхами удосконалення механізмів державного регулювання пенсійної системи варто вважати : визначення цілей; розробку стратегічних планів і прогнозування, розроблення різних варіантів пенсійної політики; прийняття політичного рішення; проведення кампанії на підтримку ефективної пенсійної політики; реалізацію такої політики у визначені терміни; моніторинг та контроль виконання прийнятих управлінських ухвал; оптимізацію кількості державних цільових пенсійних програм; обґрунтованість бюджетних запитів, ефективне використання бюджетних коштів та коштів пенсійного фонду, деконцентрацію та децентралізацію повноважень органів пенсійної системи, прозорість управлінських ухвал; оцінку впливу пенсійної політики.

Отже, ефективне функціонування пенсійної системи України є одним із найскладніших питань соціальної політики в нових умовах глобалізаційних викликів та євроінтеграційного вибору. Модернізація Пенсійного фонду України та реформування пенсійної системи зорієнтовані на структурні зміни в організації пенсійного забезпечення та страхування, на підвищення рівня і якості життя населення соціально-пенсійного статусу. У цьому контексті актуалізується наукове завдання щодо обґрунтування подальших напрямів

удосконалення механізмів державного управління розвитком пенсійної системи України.

Список джерел:

1. Кисіль Л. Н. Механізми державного управління пенсійним забезпеченням громадян в Україні : автореф. дис. ... канд. держ. упр. : 25.00.02. Донецьк, 2012. 20 с.
2. Линдюк О. А. Механізми державного регулювання фінансового забезпечення пенсійної системи України : автореф. дис. ... канд. держ. упр. : 25.00.02. Київ, 2012. 20 с.
3. Про пенсійне забезпечення : Закон України від 05.11.1991 № 1788-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text> (дата звернення 14.04.2021).
4. Філоненко О. А. Механізми державного регулювання пенсійної системи в Україні. Механізми державного управління. Серія «Державне управління». Вісник АМСУ. 2014. № 2 (11). С. 114–119.

Давиденко А. Д.

курсант 2 курсу факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Ярошенко А. С.,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СПЕЦІАЛЬНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

Найпоширенішим видом спеціального природокористування, реалізацію якого характеризує наявність екологічного ризику, є спеціальне землекористування, адже без використання земель не може здійснюватися жоден вид діяльності, спрямованої на реалізацію певного економічного інтересу.

У земельно-правовій літературі зазначено, що в Україні спостерігаються катастрофічні темпи деградації землі як основного національного багатства, що негативно впливає на екологічну безпеку та унеможливорює реалізацію конституційного права кожного на безпечне довкілля. Також звертається увага на проблеми правового регулювання екологічної складової землекористування в контексті ігнорування правового режиму земель як об'єкта права власності